

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE)

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen från riksdagens delegation vid OSSE:s parlamentariska församling till handlingarna.

Behandlade förslag

Redogörelse 2015/16:OSSE1 Från Sveriges delegation vid OSSE:s parlamentariska församling.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Redogörelsens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Redogörelsen.....	5
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Redogörelsen.....	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Redogörelsen

Riksdagen lägger redogörelse 2015/16:OSSE1 till handlingarna.

Stockholm den 19 maj 2016

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Karin Enström (M), Olle Thorell (S), Julia Kronlid (SD), Pyy Niemi (S), Valter Mutti (MP), Göran Pettersson (M), Birgitta Ohlsson (L), Hans Linde (V), Sofia Damm (KD), Maria Andersson Willner (S), Sotiris Delis (M), Anders Österberg (S), Tobias Billström (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C) och Jamal Mouneimne (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utrikesutskottet behandlar i detta betänkande redogörelse 2015/16:OSSE1 Från Sveriges delegation vid OSSE:s parlamentariska församling om det arbete som bedrevs under 2015.

Två delegationer med ledamöter från utskottet besökte i april 2015 Wien respektive Haag för möten med bl.a. representanter för OSSE:s sekretariat i Wien respektive Högkommissarien för nationella minoriteter (High Commissioner on National Minorities) Astrid Thors, som också besökte utskottet under hösten 2015. Ett antal ledamöter från utskottet sammanträffade också med högkommissarien i samband med ett parlamentariskt EU-möte i Haag i april 2016.

Inga motioner har väckts med anledning av redogörelsen.

Redogörelsens huvudsakliga innehåll

Riksdagens delegation redovisar i redogörelse 2015/16:OSSE1 Från Sveriges delegation vid OSSE:s parlamentariska församling verksamheten inom OSSE och den svenska delegationens arbete under 2015.

Församlingens 24:e session hölls den 5–9 juli i Helsingfors för att högtidlighålla det säkerhetspolitiska avtal som skrevs under i Helsingfors för 40 år sedan och som ledde till skapandet av Europeiska säkerhetskonferensen (ESK), sedermera OSSE. Tema för sessionen var ”Recalling the spirit of Helsinki”. Medlemmarnas förslag till resolutioner bearbetades i respektive utskott och antogs sedan i plenum. De antagna texterna finns samlade i Helsingforsdeklarationen, som ingår som en bilaga till redogörelsen.

Av redogörelsen framgår att den svenska delegationen deltog aktivt i den parlamentariska församlingens arbete. I redogörelsen ges flera exempel på frågor som den svenska delegationen har varit aktiva i. Vidare beskrivs församlingens arbete med inriktning på bl.a. OSSE:s tre dimensioner: politiska frågor och säkerhetsärenden, demokrati och mänskliga rättigheter samt ekonomi och miljö.

Till ny generalsekreterare för den parlamentariska församlingen fr.o.m. 2016 valdes Roberto Montella, Italien. Margareta Cederfelt (M), Sverige, valdes till rapportör för politiska utskottet.

Församlingens budget för 2014/15 (budgetåret börjar den 1 oktober) uppgick till 3 030 000 euro. Den svenska delegationens bidrag uppgick till 100 505 euro.

Utskottets överväganden

Redogörelsen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelse 2015/16:OSSE1 till handlingarna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att OSSE är världens största regionala säkerhetsorganisation med 57 deltagande stater i Europa, Kaukasus, Centralasien och Nordamerika. OSSE verkar för att främja säkerhet och stabilitet i regionen utifrån en brett definierad syn på säkerhet som omfattar såväl militär rustningskontroll som mänskliga rättigheter, rättssäkerhet och demokrati. Organisationens särskilda styrka ligger bl.a. i dess breda krets av deltagande stater, den konfliktförebyggande verksamheten, det breda spektrumet av institutioner och instrument som medger snabb och flexibel konflikthantering samt den utbredda fältnärvaron. Den europeiska säkerhetsordningen är till stor del kodifierad i OSSE:s grunddokument som stipulerar OSSE:s principer och de deltagande staternas politiska åtaganden. Utskottet vill understryka vikten av att Sverige fortsätter att aktivt stödja OSSE och verkar för att upprätthålla den europeiska säkerhetsordningen.

Utskottet noterar med oro att OSSE:s rapportör för demokrati och mänskliga rättigheter framfört att respekten för de mänskliga rättigheterna i regionen är på tillbakagång och att OSSE:s institutioner erfar ökade svårigheter med att driva dessa frågor. Utskottet vill understryka vikten av att den svenska delegationen fortsätter att agera för att stödja OSSE:s fältmissioner till stöd för mänskliga rättigheter och för att hävda rättsstatens principer.

Utskottet konstaterar att arbetet i OSSE under den aktuella perioden fortfarande var präglad av de politiska skiljelinjer som finns mellan deltagande stater i synen på säkerhet, vikten av de mänskliga rättigheterna och den roll som OSSE ska spela inom ramen för den europeiska säkerhetsordningen.

Utskottet ser allvarligt på händelseutvecklingen och säkerhetsläget i östra Ukraina och noterar att OSSE:s verksamhet även under 2015 dominerades av denna konflikt, orsakad av den ryska aggressionen mot landet. Utskottet välkomnar OSSE:s insatser i arbetet för att försöka nå en politiskt hållbar lösning på konflikten i Ukraina och de insatser som gjorts genom den särskilda observatörsmissionen i landet, vars mandat har förlängts till den 31 mars 2017 efter beslut av OSSE:s permanenta råd den 18 februari 2016.

Vidare noterar utskottet de diskussioner som har förts om hur OSSE ska hantera det kraftigt försämrade säkerhetspolitiska klimat som har följt i spåren av konflikten. Diskussioner har även förts om hur OSSE ska hantera det

allvarliga hot mot den europeiska säkerhetsordningen som de ryska brotten mot OSSE:s grundläggande principer har inneburit. I sammanhanget noterar utskottet att årets session präglades av att man från Finlands sida valt att upprätthålla EU:s sanktioner mot Ryssland, vilket omöjliggjorde inresa till Finland för enstaka ledamöter av den ryska duman. Mot bakgrund av denna åtgärd valde hela den ryska delegationen att utebli.

Fria och rättvisa val är centralt för att uppnå demokrati, vilket även framhålls i redogörelsen. Arbetet för fria och rättvisa val är också en viktig beståndsdel i OSSE:s mänskliga dimension, och utskottet vill särskilt betona betydelsen av valövervakningar. Utskottet noterar att OSSE under 2016 har observerat sex val, varav fem parlamentsval och ett presidentval. Utskottet välkomnar att ledamöter från riksdagens OSSE-delegation har deltagit i samtliga observationer.

Utskottet understryker vikten av att den svenska delegationen även fortsättningsvis är pådrivande för att stärka OSSE:s jämställdhetsarbete. Utskottet noterar att församlingens särskilda representant för genusfrågor, Hedy Fry, i sin rapport konstaterar att mycket återstår att göra för att förbättra jämställdheten bland OSSE:s medlemsländer och att det krävs mer politisk vilja för att driva frågan framåt. Mot den bakgrunden välkomnar utskottet delegationens aktiva arbete med dessa frågor.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelsen

Redogörelse 2015/16:OSSE1 Från Sveriges delegation vid OSSE:s parlamentariska församling.